

Koľko zarábajú slovenskí lekári?

Peter Goliaš, INEKO

august 2011

Tento dokument vznikol ako súčasť projektu i-Health.sk, ktorý finančne podporuje zdravotná poisťovňa Dôvera.

Zhrnutie

Dokument poskytuje prehľad o výške platu lekárov na Slovensku za celý sektor aj podľa odborností. Podľa Štatistického úradu SR zarobili zamestnaní lekári v roku 2010 hrubú mesačnú mzdu vrátane všetkých odmien, príplatkov a náhrad v priemere 1240 €, čo bolo 1,61-násobok priemernej mzdy v celej ekonomike. Za posledné desaťročie sa pritom ich zárobky takmer nezmenili, keďže v roku 2000 zarobili 586 €, čo bolo 1,55-násobok priemernej mzdy. Podľa rovnakého zdroja sú na tom oveľa horšie zamestnaní zubní lekári, ktorým hrubá mzda klesla z 1,71-násobku priemernej mzdy v roku 2000 na 1,21-násobok v roku 2010 (928 €).

Podľa štatistického zisťovania o cene práce ISCP (Ministerstvo práce, sociálnych vecí a rodiny SR) zarábala všeobecný lekár – zamestnanec za rok 2010 hrubú mesačnú mzdu vrátane všetkých odmien, príplatkov a náhrad vo výške 1024 €, zamestnaný špecialista – internista 1225 € a chirurg 1564 €. Zaujímavé je, že v porovnaní s ministerstvom práce uvádza OECD podstatne odlišné údaje o výške plátov všeobecného lekára – zamestnanca. Podľa tohto zdroja zarobili zamestnaní všeobecní lekári v roku 2008 v hrubom 1537 € mesačne, čo bolo 2,2-násobok priemernej mzdy v ekonomike a teda úroveň porovnateľná s väčšinou iných štátov. Údaje o lekároch pôsobiacich ako samostatne zárobkovo činné osoby (SZČO) ani o lekároch – špecialistoch za Slovensko OECD neuvádza.

Pre získanie lepšieho obrazu o príjmoch súkromných ambulantných lekárov sme na základe údajov zdravotných poisťovní o výdavkoch na lekárov a údajov Asociácie súkromných lekárov (ASL) o nákladoch na jednotlivé ambulancie vypočítali náš odhad príjmov pred zdanením (hrubý zisk) súkromných lekárov. Podľa tohto odhadu mal v roku 2010 všeobecný lekár pre dospelých hrubý zisk zhruba 1291 € mesačne, špecialista – internista 1057 € až 1261 € mesačne, chirurg 1322 € až 1634 €, gynekológ 2048 € až 2096 € a gastroenterológ 3199 € až 3223 € mesačne. Presnosť týchto odhadov závisí od rozdielov v príjmoch lekárov od jednotlivých poisťovní, ako aj od reálnosti nákladov, ktoré uvádza ASL.

Skutočné príjmy lekárov sú pravdepodobne vyššie, keďže uvedené odhady nezohľadňujú príjmy zo zdrojov mimo zdravotných poisťovní (napr. poplatky pacientov, príjmy od farmaceutických spoločností). Oficiálne čísla o výške týchto príjmov neexistujú, podľa niektorých zdrojov však môžu dosahovať až do 500 € mesačne. Niektorí lekári si napríklad účtujú 5 € za prednostné vyšetrenie, na ktoré majú vyhradené zvyčajne 1-2 hodiny denne. Ak by si pri tejto cene objednali prednostné vyšetrenie každý deň štyria pacienti, znamenalo by to pre lekára dodatočný príjem 400 € mesačne. K tomu treba pripočítať poplatky za vyšetrenia na administratívne účely ako je potvrdenie na vodičský preukaz, vstup do zamestnania alebo prihlášku na vysokú školu, poplatky za nadštandard, ale aj rôzne neoficiálne platby.

Z uvedených informácií je zrejmé, že existujú významné rozdiely vo výške plátov lekárov v závislosti od ich odbornosti, ale v mnohých prípadoch aj od zdroja týchto informácií. Dá sa

tiež predpokladať, že existujú významné rozdiely vo výške plátov lekárov zamestnaných v štátnych a súkromných spoločnostiach, resp. lekárov pôsobiacich ako zamestnanci a SZČO. Keďže platy lekárov sú financované prevažne z verejných zdrojov a dohadujú sa na trhu s vysokou informačnou nerovnosťou a tiež s vysokou koncentráciou (pri ich tvorbe sa teda nedá spoľahnúť na súťaž), mala by mať verejnosť presnejšie informácie o ich výške. Vedeli by sme tak lepšie posúdiť oprávnenosť požiadaviek lekárov na zvyšovanie plátov pri každoročných vyjednávaniach s poisťovňami, ale aj oprávnenosť účtovania rôznych priamych plátieb. V súčasnosti neexistujú oficiálne voľne dostupné informácie o výške plátu lekárov podľa odborností ani o hrubom zisku súkromných lekárov, resp. porovnanie plátov lekárov v štátnych a súkromných zariadeniach.

Naším odporúčaním je preto začať tieto údaje sledovať a pravidelne v prehľadnej forme zverejňovať. Využiť by sa na to mohli aj databázy zdravotných poisťovní, Sociálnej poisťovne alebo Daňového úradu. Súčasne odporúčame zosúladiť oficiálne domáce štatistiky o plátoch lekárov (Štatistický úrad SR, ministerstvo práce, Národné centrum zdravotníckych informácií) navzájom, ako aj s dátami OECD, resp. vysvetliť zmeny v metodike zisťovania jednotlivých údajov. Tieto údaje by mali byť zverejnené v prehľadnej forme a mali by byť voľne dostupné na jednom mieste na internete.

Hlavný text

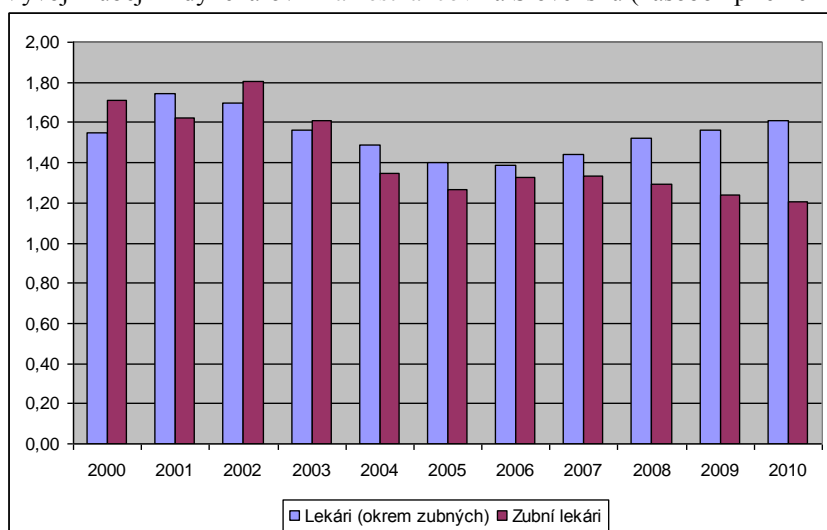
Štatistický úrad SR zverejňuje platy lekárov-zamestnancov s výnimkou zubných (teda aj zamestnancov nemocníc) a osobitne aj platy zubných lekárov-zamestnancov. Podľa týchto údajov zarobili zamestnaní lekári v roku 2010 hrubú mesačnú mzdu vrátane všetkých odmien, príplatkov a náhrad v priemere 1240 €, čo bolo 1,61-násobok priemernej mzdy v celej ekonomike. Za posledné desaťročie sa pritom ich zárobky takmer nezmenili, keďže v roku 2000 zarobili 586 €, čo bolo 1,55-násobok priemernej mzdy. Naproti tomu hrubá mzda zamestnaných zubných lekárov klesla z 1,71-násobku priemernej mzdy v roku 2000 na 1,21-násobok v roku 2010. Uvedené údaje vychádzajú zo štvrtročného zisťovania ministerstva práce o cene práce v jednotlivých zamestnaniach.

Vývoj hrubej mzdy lekárov-zamestnancov na Slovensku (v €)

	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010
Lekári (okrem zubných)	586	714	759	745	780	804	864	965	1099	1162	1240
- v pomere k priem. mzde v SR	1,55	1,74	1,69	1,56	1,49	1,40	1,39	1,44	1,52	1,56	1,61
Zubní lekári	649	664	810	767	706	724	826	891	936	925	928
- v pomere k priem. mzde v SR	1,71	1,62	1,81	1,61	1,34	1,26	1,33	1,33	1,30	1,24	1,21

Zdroj: ŠÚ SR

Vývoj hrubej mzdy lekárov – zamestnancov na Slovensku (násobok priemernej mzdy v ekonomike)

Zdroj: ŠÚ SR

Najväčšiu časť hrubej mzdy lekárov tvorí základná mzda, ktorá vlni dosiahla 779 €. Na prémie, odmenách a príplatkoch zarobili lekári 241 €, náhrady mzdy boli vo výške 128 € a náhrady za pracovnú pohotovosť vo výške 52 €.

Štruktúra hrubej mzdy lekárov – zamestnancov (okrem zubných) v roku 2010

Hrubá mzda spolu	1240 €
- základná mzda	779 €
- prémie, odmeny a príplatky	241 €
- náhrady mzdy	128 €
- náhrady za pracovnú pohotovosť	52 €
- iné zložky mzdy	40 €

Zdroj: ŠÚ SR

Podstatne vyššie platy v porovnaní s priemerom majú lekári v štátnych nemocniciach v pôsobnosti ministerstva zdravotníctva, resp. v zariadeniach transformovaných na akciové spoločnosti. Tieto údaje nedávno zverejnilo ministerstvo zdravotníctva ako aj Slovenský odborový zväz zdravotníctva a sociálnych služieb (SOZ), pričom obe inštitúcie vychádzali z údajov Národného centra zdravotníckych informácií (NCZI) o priemerných hrubých mzdách vrátane príplatkov za prvý štvrtrok 2011. V prípade akciových spoločností sa údaje oboch inštitúcií líšia, príčinu však nevysvetlili.

Priemerná hrubá mzda lekárov vrátane všetkých príplatkov za prvý štvrtrok 2011 (v €)

	Nemocnice v pôsobnosti ministerstva zdravotníctva		Nemocnice transformované na akciové spoločnosti	
Lekár	1623		1705	1975
Stomatológ	1356		1003	867
Údaje zverejnili	SOZ, MZ SR		SOZ	MZ SR

Zdroj: Pravda 27.7.2011, [Uhliarik s platmi zdravotníkov zavádzal](#)

V záujme zistiť údaje o výške hrubej mzdy lekárov podľa jednotlivých odborností sme oslovili Ministerstvo práce, sociálnych vecí a rodiny SR, ktoré nám poskytlo údaje zo štatistického zisťovania o cene práce ISCP. Podľa tohto zdroja zarábala všeobecný lekár – zamestnanec za rok 2010 hrubú mesačnú mzdu vrátane všetkých odmien, príplatkov a náhrad vo výške 1024 €, zamestnaný špecialista – internista zarábala 1225 € a chirurg 1564 €.

Priemerné hrubé mesačné mzdy vo vybraných zamestnaniach v odvetví zdravotníctvo za rok 2010

Názov zamestnania	Mzda v €
Lekár pre vedeckú (výskumnú a vývojovú) činnosť v oblasti ochrany zdravia obyvateľstva	1 244
Lekár pre vedeckú (výskumnú a vývojovú) činnosť v oblasti liečebnej a preventívnej starostlivosti	1 755
Lekár v odbore anestéziológia a intenzívna medicína	1 727
Lekár v odbore dermatovenerológia	1 088
Lekár v odbore fyziatria, balneológia a liečebná rehabilitácia	1 097
Lekár v odbore gynekológia a pôrodnictvo	1 234
Lekár v odbore hygiena a epidemiológia	1 149
Lekár v odbore chirurgia	1 564
Lekár v odbore klinická biochémia	1 296
Lekár v odbore mikrobiológia	1 332
Lekár v odbore neurochirurgia	1 589
Lekár v odbore neurológia	1 042
Lekár v odbore oftalmológia	931
Lekár v odbore ortopédia	1 188
Lekár v odbore otorinolaryngológia	1 164
Lekár v odbore patológia	1 546
Lekár v odbore pediatria	1 110
Lekár v odbore psychiatria	1 268
Lekár v odbore rádiodiagnostika	1 650
Lekár v odbore rádioterapia	1 480
Lekár v odbore urológia	1 288
Lekár v odbore interné lekárstvo	1 225
Lekár v odbore všeobecné lekárstvo	1 024
Lekár v odbore, i. n.	1 155

Zdroj: Štatistické zisťovanie o cene práce ISCP (MPSVR SR)1-04, výpočty TRIXIMA Bratislava.

Vzorku, z ktorej boli uvedené údaje dopočítané na celú SR, tvorilo viac ako 9 tis. lekárov, ktorí pracovali v 279 spoločnostiach. Až 85 % z nich boli zamestnancami fakultných nemocníc (vrátane detských), nemocníc s poliklinikou (vrátane mestských), nemocníc (vrátane vojenských a psychiatrických), ozdravovní, sanatórií a liečební, národných ústavov (ako napr. srdcových a cievnych chorôb, reumatických chorôb, onkologický ústav a pod.), Sociálnej poisťovne a úradov práce.

Nevýhodou uvedených údajov je, že z celkového počtu viac než 22-tisíc lekárov na Slovensku reprezentujú len zhruba polovicu. Nezahŕňajú totiž príjmy časti zamestnaných lekárov a žiadnych súkromných lekárov, ktorí pôsobia ako samostatne zárobkovo-činné osoby (SZČO). Takmer všetci súkromní lekári pritom pôsobia v ambulantnej starostlivosti.

Prehľad o počte lekárov v SR

	Počet spolu	Počet súkromných	Zdroj
Registrovaní lekári	22059	6529	SLK
Zamestnaní lekári	14132	n	SLK
Lekári v ambulantnej starostlivosti	12192	n	NCZI
- z toho všeobecní pre deti a dospelých	1775	1084	SLK
- z toho všeobecní pre dospelých	2405	1870	SLK
- z toho stomatólogovia	2424	n	NCZI
- z toho gynekológovia	1177	531	SLK
Lekári v ústavnej starostlivosti	5244	n	NCZI

Poznámky: Údaje NCZI sú prepočítané na plné úväzky, pričom pre ambulantnú starostlivosť zahŕňajú okrem lekárov aj farmaceutov a iných samostatných odborných pracovníkov.

SLK – Slovenská lekárska komora, 2010; NCZI – Zdravotnícka ročenka SR 2008, NCZI

n – neznámy údaj

Pre porovnanie uvádzame aj údaje OECD o vývoji hrubej mzdy všeobecného lekára – zamestnanca v SR ako aj porovnanie s vybranými krajinami. Zaujímavé je, že podľa tohto zdroja je výška platu všeobecného lekára – zamestnanca podstatne vyššia v porovnaní s prieskumom ISCP. OECD uvádza (OECD Health Data, 2010), že zamestnaní všeobecní lekári zarobili v roku 2008 v hrubom 1537 € mesačne, čo bolo 2,2-násobok priemernej mzdy v ekonomike. V roku 2000 pritom zarábali len 1,7-násobok. Podľa OECD zarábajú slovenskí všeobecní lekári – zamestnanci v medzinárodnom porovnaní zhruba rovnakú mzdu ako v iných štátoch, viac zarábajú napríklad lekári vo Švédsku (2,6-násobok priemernej mzdy) alebo v USA (4,6-násobok). Pre porovnanie uvádzame aj údaje OECD o hrubých príjmoch všeobecného lekára – SZČO, ktoré však za Slovensko nie sú známe.

Vývoj hrubej mzdy všeobecného lekára – zamestnanca v SR (v €)

	2000	2002	2004	2006	2008
Hrubá mzda ročne	7986	11277	11895	13776	18449
Priemer v SR	4723	5428	6475	7390	8290
Pomer	1,7	2,1	1,8	1,9	2,2
Hrubá mzda mesačne	666	940	991	1148	1537

Zdroj: OECD Health Data, 2010

Medzinárodné porovnanie hrubej mzdy všeobecného lekára – zamestnanca (v pomere k priemernej mzde)

UK	SKK	FIN	HUN	ESP	SWE	USA
2,1	2,2	2,2	2,3	2,3	2,6	4,6
2007	2008	2008	2008	2009	2002	2001

Zdroj: OECD Health Data, 2010

Medzinárodné porovnanie hrubých príjmov všeobecného lekára – SZČO (v pomere k priemernej mzde)

BEL	CZE	AUT	FRA	NED	GER	CAN	UK	USA
2,4	3,1	3,1	3,2	3,5	3,7	3,9	4,0	5,3
2006	2006	2005	2008	2006	2007	2007	2007	2001

Zdroj: OECD Health Data, 2010

Poznámka: Údaje o hrubých príjmoch sú očistené o výdavky na správu ambulancie.

Pre získanie lepšieho obrazu o príjmoch všeobecných lekárov a špecialistov v ambulantnej oblasti sme si vyžiadali informácie od NCZI. Odpoveďou nám však bolo, že táto inštitúcia dané údaje nesleduje. Preto sme oslovili zdravotné poisťovne so žiadosťou o poskytnutie údajov o ich priemerných nákladoch na všeobecného lekára a tiež na špecialistu podľa jednotlivých odborností za rok 2010. Poskytli nám tieto údaje:

Priemerné mesačné náklady zdravotných poisťovní na lekárov daných odborností za rok 2010 (v EUR)

	VšZP	Dôvera	Union	Spolu	Spolu ročne
Všeobecný lekár pre deti a dospelých	2100	1093	379	3572	42864
Všeobecný lekár pre dospelých	2230	807	343	3380	40560
Gynekológ	3150	1170	405	4725	56700
Zubný lekár	2610	1251	396	4257	51084
Špecialista – priemer (bez gynekológov a zubných lekárov)	2680	872	304	3856	46272
Internista	2610	823	317	3750	45000
Chirurg	3060	1476	412	4948	59376
Gastroenterológ	4350	1728	489	6567	78804
Podiel na trhu (podľa počtu poistencov k 1.1.2011)*	66,13%	26,54%	7,33%	100%	

* Odhad Úradu pre dohľad nad zdravotnou starostlivosťou

Komentár k údajom Všeobecnej zdravotnej poisťovne (VšZP): Údaje sú očistené o čiastočné úväzky tak, aby ukazovali približné náklady na lekára pracujúceho na plný úväzok. Priemerné náklady na špecialistu boli za rok 2010 približne 2 680 € mesačne, pričom sú odbornosti, kde sa to pohybuje nad 4 000 € mesačne (gastroenterológia, FBLR, pneumológia, onkológia), väčšina sa však pohybuje od 2 000 do 4 000 € mesačne. V uvedených sumách pritom nie sú započítané indikované náklady (predpísané lieky, laboratórne vyšetrenia, odporučená následná starostlivosť, atď.), ale len náklady (úhrady) priamo lekárovi.

Komentár k údajom Dôvery: Výsledné sumy sú prepočítané na jedno lekárske miesto k 31.12.2010. V položkách všeobecný lekár pre deti a dospelých, pre dospelých a tiež gynekológ má Dôvera nižšie náklady v porovnaní s VšZP, pretože má nižší počet poistencov (teda aj kapitovaných a teda aj celkovú sumu na kapitácie), pričom počet lekárov je približne rovnaký.

Komentár k údajom poisťovne Union: Výsledné sumy sú prepočítané na jedno lekárske miesto k 31.12.2010, ako pri Dôvere. Union má v jednotlivých položkách nižšie náklady v porovnaní s VšZP a Dôverou, pretože má nižší počet poistencov (čo ovplyvňuje náklady na kapitovaných poistencov a tým aj celkovú sumu na kapitácie a tiež náklady na poskytnutú zdravotnú starostlivosť v ostatných odboroch), pričom počet zazmluvnených lekárov vo všeobecnej zdravotnej starostlivosti je približne rovnaký a v špecializovanej zdravotnej starostlivosti je vzhľadom na počet poistencov Unionu nižší.

Z uvedených komentárov okrem iného vyplýva, že údaje v kolónkach „Spolu“ a „Spolu ročne“ by mohli byť v prípade špecialistov mierne nadhodnotené vzhľadom na to, že poisťovňa Union má uzavreté zmluvy s menším počtom špecialistov. Pre porovnanie sme preto vypočítali odhad ročných príjmov len na základe údajov VšZP, ktorá má najväčší podiel na trhu a uzavreté zmluvy s najväčším počtom špecialistov. Ak uvažujeme, že VšZP má podľa počtu poistencov 66%-ný podiel na trhu, môžeme získať predstavu o príjmoch lekárov z poisťovní tak, že každý údaj VšZP vydáme koeficientom 0,66. Samozrejme, aj táto metóda má nedostatky v tom, že platby poisťovní lekárom na základe kapitácie resp. za výkony sú síce regulované, ale poisťovne sa v nich môžu do istej miery odlišovať. Z týchto dôvodov sme vypočítali odhady príjmov lekárov podľa oboch metód a výsledky prezentujeme

v nasledujúcej tabuľke. Porovnanie potvrdzuje pomerne významne vyššie príjmy všeobecných lekárov pre deti a dorast a tiež chirurgov vypočítané ako súčet nákladov za všetky poisťovne, naopak nižšie vychádzajú príjmy internistov. Výpočty pre všeobecných lekárov pre dospelých, gynekológov a gastroenterológov dávajú približne rovnaké výsledky.

Priemerné mesačné náklady VŠZP na všeobecných lekárov a špecialistov (v €)

	VŠZP	Po vydelení koeficientom 0,66	Po prepočte na ročnú bázu	„Spolu ročne“ VŠZP+Dôvera+Union
Všeobecní lekári pre deti a dorast	2100	3182	38184	42864
Všeobecní lekári pre dospelých	2230	3379	40548	40560
Gynekológ	3150	4773	57273	56700
Zubný lekár	2610	3955	47455	51084
Špecialisti – internista	2610	3955	47455	45000
Špecialista – chirurg	3060	4636	55632	59376
Špecialista – gastroenterológ	4350	6591	79091	78804

Zdroj: VŠZP

Príjmy od poisťovní by mali tvoriť takmer všetky príjmy lekárov, v skutočnosti však lekári poberajú časť príjmov aj priamo od pacientov prípadne farmaceutických spoločností alebo z iných zdrojov. Ide napríklad o poplatky za prednostné vyšetrenia, poplatky za vyšetrenia na administratívne účely ako je potvrdenie na vodičský preukaz alebo prihlášku na vysokú školu, poplatky za nadštandard, ale aj rôzne neoficiálne platby. Podľa prezidenta Asociácie súkromných lekárov Ladislava Pásztoru sú príjmy mimo zdravotných poisťovní zanedbateľné. Podľa iného vysokopostaveného zdroja v zdravotníctve, ktorý si neželal byť menovaný, však môžu tieto príjmy dosahovať až do 500 € mesačne. Uvedený odhad je pritom založený na výpovediach troch lekárov nezávisle od seba. Pre lepšiu ilustráciu ponúkame prehľad vybraných poplatkov, ktoré si niektorí lekári účtujú vo svojich cenníkoch. Z prehľadu napríklad vidno, že si niektorí lekári účtujú 5 € za prednostné vyšetrenie, na ktoré majú vyhradené zvyčajne 1-2 hodiny denne. Ak by si pri tejto cene objednali prednostné vyšetrenie každý deň štyria pacienti, znamenalo by to pre lekára dodatočný príjem 400 € mesačne.

Vybrané poplatky účtované vybranými lekármi priamo od pacientov

	Poplatok (v €)
Poplatok za prednostné vyšetrenie v určených hodinách (zvyčajne 1 až 2 hodiny denne)	5 – 7
Potvrdenia na vlastnú žiadosť (napr. prihlášky na štúdium, pred nástupom do MŠ, oslobodenie od TV, pre súdy, úrady práce, sociálnych vecí a rodiny, mestské a iné úrady, telovýchovné organizácie, políciu, do zamestnania, na brigádu, pred uzavretím životného, resp. zdravotného poistenia, atď.)	2,50 – 6,64
Výpis zo zdravotnej dokumentácie	6,64 – 10
Lekárske vyšetrenie na vodičský preukaz "B"	12 – 19,92
Vystavenie zdravotného preukazu pre prácu s potravinami	5 – 9,96
Zbrojný pas – vyšetrenie spôsobilosti	24,90
Obnovenie platnosti zdravotného preukazu	2,50
Vyšetrenie opilosti a úradný záznam o odbere krvi	9,96
Vyšetrenie pre cestovné kancelárie a prímorské pobyty, pre prácu a pobyt v zahraničí	9,96
Vyšetrenie krvi na vlastnú žiadosť (krvná skupina, HIV a pod.)	6,64
Vystavenie duplikátu zdravotnej dokumentácie pri strate	6,64
Aplikácia očkovania mimo povinného (na vlastnú žiadosť)	3,32
Vystavenie potvrdenia o celodennom ošetrovaní alebo o návšteve lekára	0,66

Zdroj: Platné cenníky konkrétnych lekárov zverejnené na internete:

<http://www.zzz.sk/?profil=2454>

http://www.sustekova.sk/cennik_pls.html

<http://www.szilmed.gritters.sk/cenniksluzieb.html>

<http://www.tsk.sk/sk/zdravotnictvo/zdravotnicke-zariadenia/puchov/cigerova-eva-mudr..html?month=11>

<http://www.tsk.sk/sk/zdravotnictvo/zdravotnicke-zariadenia/prievidza/myoner-s.r.o..html>

Napriek uvedeným zisteniam nie je presná štruktúra ani výška príjmov lekárov zo zdrojov mimo zdravotných poisťovní známa. Preto od nich budeme v ďalšom prepočte abstrahovať.

Pre získanie obrazu o zisku súkromných lekárov, musíme ich hrubé príjmy od zdravotných poisťovní očistiť o náklady napr. na plat zdravotnej sestry, na prístroje a materiál, nájomné vrátane vody a energií, či na účtovníctvo. S cieľom získať informácie o výške týchto nákladov sme oslovili Asociáciu súkromných lekárov, ktorá nám poskytla prehľad o ročných nákladoch ambulancie všeobecného lekára a vybraných špecializovaných ambulancií.

Štruktúra ročných nákladov ambulancií všeobecného lekára a vybraných špecialistov

	Všeob. lekár	Gynekológ	Internista	Chirurg	Gastroenterológ
Náklady celkom	34 070 €	41 120 €	42 320 €	51 770 €	51 420 €
Štandardizované prevádzkové výdavky	26 670 €	28 370 €	29 570 €	41 420 €	34 820 €
Výdavky na materiál	500 €	500 €	500 €	4 200 €	2 000 €
Zdravotnícky materiál	350 €	350 €	350 €	4 000 €	1 800 €
Režijný materiál (kanc. mat., hyg. a čistiace prostr.)	150 €	150 €	150 €	200 €	200 €
Obstaranie drobného majetku (amortizácia povinného vybavenia)	1 100 €	1 100 €	1 100 €	2 100 €	1 500 €
Výdavky za služby (poštovné, telefón, čistiareň, administratívne, ekonomické, likvidácia odpadu, dezinfekcia, deratizácia a pod.)	3 900 €	3 900 €	3 900 €	6 300 €	5 400 €
Nájomné vrátane spotreby energie	1 200 €	1 200 €	1 200 €	3 500 €	3 500 €
Ekonomické a admin. služby	900 €	900 €	900 €	1 000 €	100 €
Telefónne poplatky	400 €	400 €	400 €	400 €	400 €
Poštovné poplatky	150 €	150 €	150 €	150 €	150 €
Opravy a údržba základného vybavenia	300 €	300 €	300 €	300 €	300 €
Energia a teplo	400 €	400 €	400 €	400 €	400 €
Cestovné	150 €	150 €	150 €	150 €	150 €
Ostatné služby	400 €	400 €	400 €	400 €	400 €
Odpisy majetku	1 100 €	2 500 €	2 500 €	2 800 €	3 000 €
Amortizácia prístrojového vybavenia	800 €	2 200 €	2 200 €	2 500 €	2 500 €
Amortizácia kanc. techniky a ostat. majetku	300 €	300 €	300 €	300 €	500 €
Mzdy zdravotného personálu	13 800 €	13 800 €	15 000 €	17 800 €	17 000 €
Mzda lekára	9 000 €	9 000 €	10 000 €	12 000 €	11 000 €
Mzda sestry	4 800 €	4 800 €	5 000 €	5 800 €	6 000 €
Odmeny zamestnancov vo vedľajšom prac. pomere (upratovanie, údržba, ...)	500 €	500 €	500 €	500 €	500 €
Odvody do fondov a sociálne výdavky	5 400 €	5 400 €	5 400 €	7 050 €	4 750 €
Fondy sociálneho, zdravotného a zamest. poistenia	5 000 €	5 000 €	5 000 €	6 600 €	4 200 €
Stravné	200 €	200 €	200 €	200 €	350 €
Sociálne výdaje (na dopravu, vzdelanie, soc. fond a pod.)	200 €	200 €	200 €	250 €	200 €
Správne poplatky (banka, dane, členské,...)	270 €	270 €	270 €	270 €	270 €
Správa účtu (100,- Sk mesačne)	50 €	50 €	50 €	50 €	50 €
Popl. za transakcie (15 platieb mesačne)	20 €	20 €	20 €	20 €	20 €
Cestná daň	100 €	100 €	100 €	100 €	100 €
Členské SLK	100 €	100 €	100 €	100 €	100 €

Poistenie škôd pri výkone povolania	100 €	400 €	400 €	400 €	400 €
Priemerné špecifické výdavky v odbore	7 400 €	12 750 €	12 750 €	10 350 €	16 600 €
Nájomné za priestory	250 €	250 €	250 €	250 €	3 000 €
Obstaranie drobného majetku (amortizácia nepovinného vybavenia)	400 €	400 €	400 €	400 €	600 €
Odpisy majetku	1 600 €	4 000 €	4 000 €	3 500 €	4 600 €
Amortizácia prístrojového vybavenia a SW	700 €	3 000 €	3 000 €	2 500 €	3 600 €
Amortizácia ostatného majetku	900 €	1 000 €	1 000 €	1 000 €	1 000 €
Individuálne náklady na vzdelanie	350 €	2 000 €	2 000 €	1 500 €	1 500 €
Poistenie majetku (vrátane auta)	1 000 €	1 000 €	1 000 €	1 000 €	1 000 €
Nájomné	3 000 €	3 000 €	3 000 €	2 800 €	5 000 €
Nájomné prístrojového vybavenia	1 000 €	1 000 €	1 000 €	800 €	3 000 €
Nájomné alebo odpisy auta	2 000 €	2 000 €	2 000 €	2 000 €	2 000 €
Pohonné hmoty	700 €	2 000 €	2 000 €	600 €	600 €
Individuálne správne a členské poplatky, dane	100 €	100 €	100 €	300 €	300 €

Zdroj: Asociácia súkromných lekárov

Uvedený prehľad pravdepodobne nebol zostavený jednotnou metodikou pre rozličné odbornosti. Obsahuje totiž viacero nejasností, ktoré nám ASL napriek opakovaným otázkam doteraz nevysvetlila. Predovšetkým ide o nasledovné otázky:

1. Aký je rozdiel medzi štandardizovanými prevádzkovými výdavkami a priemernými špecifickými výdavkami v odbore? Prečo sa medzi oboma výdavkami nachádza napr. nájomné za priestory, odpisy majetku, alebo členské poplatky?
2. Prečo majú gastroenterologické ambulancie náklady na ekonomické a administratívne služby len 100 €, kým zvyšné ambulancie ich majú 900 € resp. 1000 €?
3. Prečo majú gastroenterologické ambulancie náklady na nájomné za priestory 3000 €, kým zvyšné ambulancie ich majú 250 €?
4. Prečo je položka energia a teplo zvlášť, keď nájomné je uvádzané vrátane spotreby energie?
5. Prečo sú náklady na pohonné hmoty gynekologickej a internej ambulancie skoro trojnásobné ako v iných ambulanciách?
6. Prečo má chirurg odvodové zaťaženie (odvody/mzdy) cez 37%, kým gastroenterológ len 25%?

V dôsledku týchto nejasností je možné použiť údaje ASL len ako hrubý odhad. Tabuľka ASL okrem toho zahŕňa do nákladov aj samotnú mzdu lekára. Naším cieľom je ale zistiť výšku hrubého zisku súkromného lekára, t.j. aké sú jeho príjmy očistené o náklady. V nasledujúcej tabuľke preto od celkových nákladov definovaných Asociáciou súkromných lekárov odpočítame mzdu lekára a takto očistené náklady porovnáme s príjmami od zdravotných poisťovní. Rozdiel medzi takto vypočítanými príjmami a nákladmi predstavuje náš odhad hrubého zisku súkromného lekára. Ako vidieť z nasledujúcich tabuliek, pre všeobecného lekára pre dospelých to vychádza 1291 € mesačne, pre špecialistu – internistu 1057 € až 1261 € mesačne, pre chirurga 1322 € až 1634 €, pre gynekológa 2048 € až 2096 € a pre gastroenterológa 3199 € až 3223 € mesačne. Presnosť týchto odhadov závisí od rozdielov v príjmoch lekárov od jednotlivých poisťovní, ako aj od reálnosti nákladov, ktoré uvádza Asociácia súkromných lekárov. Ako uvádzame vyššie, skutočný hrubý zisk je pravdepodobne

vyšší, keďže k nemu treba pripočítať aj príjmy mimo zdravotných poisťovní (môže ísť až o 500 € mesačne).

Prehľad ročných príjmov a výdavkov ambulancií všeobecného lekára a špecialistu

	Všeob. lekár pre dospelých	Gynekológ	Internista	Chirurg	Gastroenterológ
Príjmy od zdravotných poisťovní, metóda 1: VŠZP+Dôvera+Union	40 560 €	56 700 €	45 000 €	59 376 €	78804 €
Náklady podľa ASL	34 070 €	41 120 €	42 320 €	51 770 €	51 420 €
- v tom mzda lekára (podľa ASL)	9 000 €	9 000 €	10 000 €	12 000 €	11 000 €
Náklady bez mzdy lekára	25 070 €	32 120 €	32 320 €	39 770 €	40 420 €
Príjmy mínus náklady	15 490 €	24 580 €	12 680 €	19 606 €	38 384 €
- mesačne (odhad hrubého zisku)	1 291 €	2 048 €	1 057 €	1 634 €	3 199 €

Zdroj: INEKO

Prehľad ročných príjmov a výdavkov ambulancií všeobecného lekára a špecialistu

	Všeob. lekár pre dospelých	Gynekológ	Internista	Chirurg	Gastroenterológ
Príjmy od zdravotných poisťovní, metóda 2: VŠZP, koeficient 0,66	40 548 €	57 273 €	47 455 €	55 632 €	79 091 €
Náklady podľa ASL	34 070 €	41 120 €	42 320 €	51 770 €	51 420 €
- v tom mzda lekára (podľa ASL)	9 000 €	9 000 €	10 000 €	12 000 €	11 000 €
Náklady bez mzdy lekára	25 070 €	32 120 €	32 320 €	39 770 €	40 420 €
Príjmy mínus náklady	15 478 €	25 153 €	15 135 €	15 862 €	38 671 €
- mesačne (odhad hrubého zisku)	1 290 €	2 096 €	1 261 €	1 322 €	3 223 €

Zdroj: INEKO

Doplnené 15.8.2011: ASL SR nás požiadala o zverejnenie ich stanoviska k našej analýze a súvisiacim mediálnym výstupom: "ASL SR sa dištancuje od záverov, ktoré INEKO zverejnilo. Tieto závery neodzrkadľujú názory ASL SR a ASL SR považuje závery INEKO za tendenčné."

Záver

Z uvedených informácií je zrejmé, že existujú významné rozdiely vo výške plátov lekárov v závislosti od ich odbornosti, ale v mnohých prípadoch aj v závislosti od zdroja týchto informácií. Dá sa tiež predpokladať, že existujú významné rozdiely vo výške plátov lekárov zamestnaných v štátnych a súkromných spoločnostiach, resp. lekárov pôsobiacich ako zamestnanci a ako SZČO. Keďže platy lekárov sú financované prevažne z verejných zdrojov zdravotného poistenia a dohadujú sa na trhu s vysokou informačnou nerovnosťou a tiež s vysokou koncentráciou (pri ich tvorbe sa teda nedá spoľahnúť len na súťaž), mala by mať verejnosť presnejšie informácie o ich výške. Verejnosť by tak vedela lepšie posúdiť oprávnenosť požiadaviek lekárov na zvyšovanie plátov pri každoročných vyjednávaniach so zdravotnými poisťovňami. V súčasnosti neexistujú oficiálne voľne dostupné informácie o výške platu lekárov podľa odborností ani o hrubom zisku súkromných lekárov, resp. porovnanie plátov lekárov v štátnych a súkromných zariadeniach. Naším odporúčaním je preto začať tieto údaje sledovať a pravidelne v prehľadnej forme zverejňovať. Využiť by sa na to mohli okrem iného aj databázy Sociálnej poisťovne alebo Daňového úradu. Súčasne odporúčame zosúladiť oficiálne domáce štatistiky o platoch lekárov (Štatistický úrad SR, ministerstvo práce, Národné centrum zdravotníckych informácií) navzájom, ako aj s dátami OECD, resp. vysvetliť zmeny v metodike zisťovania jednotlivých údajov. Tieto údaje by mali byť zverejnené v prehľadnej forme a mali by byť voľne dostupné na jednom mieste na internete.